

Nasty Marian Vlădoiu

**THINK TANK
of
JUSTICE AND LAW**

NASTY MARIAN VLĂDOIU

**THINK TANK
of
JUSTICE AND LAW**

Universul Juridic
București
-2014-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2014, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA
ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

VLĂDOIU, NASTY MARIAN

Think tank of justice and law / Nasty Marian Vlădoiu. –

București : Universul Juridic, 2014

Bibliogr.

ISBN 978-606-673-473-8

343

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL telefon: **021.314.93.15;**
DISTRIBUȚIE: tel./fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

Abrevieri

alin.	alineat
<i>apud</i>	citat după
art.	articol
c.	contra
C. civ.	Codul civil
C. pen.	Codul penal
C. pr. pen.	Codul de procedură penală
Convenție	Convenția Europeană a Drepturilor Omului
Dreptul	Revista „Dreptul”
ed.	ediția
Ed.	Editura
<i>ibidem</i>	în același loc
ICCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție
lit.	litera
M. Of.	Monitorul Oficial al României, Partea I
n.a.	nota autorului
nr.	numărul
op. cit.	opera citată
O.G.	Ordonanța Guvernului
O.U.G.	Ordonanța de urgență a Guvernului
p.	pagina
pct.	punct
pp.	paginile
s.n.	sublinierea noastră
ș.a.	și alții (altele)
urm.	următoarele
vs.	<i>versus</i> , „contra”
vol.	volum

DESCRIPTAREA DREPTULUI CA ȘTIINȚĂ EXACTĂ NORMATIVISTĂ CU AJUTORUL FRACTALILOR

dr. NASTY MARIAN VLĂDOIU

Conf. univ. dr. – Facultatea de Drept,
Universitatea „Transilvania”, Brașov

Abstract

In order to be studied as a science, Law had to transit an intense process of specialization and consecration of values, values becoming thereby its object of study and specific research.

Throughout time, Law has been studied from various perspectives, because of its variable geometry, being considered in continuous transformation, with a social dynamics in ascension.

Most specialists agree that Law is a complex phenomenon, with a synergistic, well-defined structure, which cannot be summarized in the exegesis of some legal norms or normative texts and precedents. Therefore we ask ourselves whether the Theory of Fractals can argue the law's character of being an exact science and implicitly natural on the one hand and, on the other hand, its nature of normative science.

Keywords: fractals; exact science; normative science; legal norm; fractals theory; autosimilarity; recursively character

§1. Introducere

Încă de la începutul secolului XX, un mare jurist, Rudolf Stammler, aprecia că știința dreptului ar avea o structură bazată pe două ramuri principale, și anume: una tehnică, destinată a studia sensul și cuprinsul legilor în alcătuirea lor sistematică, și o ramură teoretică, ramură

ce trebuie să constate dacă dreptul este mijlocul just pentru scopuri juste („acordul legilor cu idealul social”)¹.

S-a afirmat că, în mod natural, știința dreptului aparține sistemului științelor sociale, fapt demonstrat de obiectul dreptului și de o îndelungată și neschimbată percepție tradițională.

Este bine cunoscut că, în tabloul științelor sociale, dreptul ocupă un loc deosebit de important și aparte, fiind determinat atât de scopul propriu, cât și de cel interdisciplinar care se află în strânsă legătură cu acesta și care ajută la configurarea dimensiunii și structurii dreptului ca știință.

„Ca știință cu statut și poziție specifice, știința dreptului analizează un anumit domeniu al relațiilor și al structurilor sociale – domeniul participării oamenilor la circuitul juridic, ca purtători de drepturi și obligații juridice, cu toate consecințele ce decurg de aici”².

De-a lungul timpului, dreptul a fost studiat din varii perspective, astfel, putem concluziona că dreptul reprezintă un fenomen complex, cu o geometrie variabilă, aflat într-o continuă metamorfoză și cu o dinamică socială în ascensiune.

§2. Dreptul ca știință socială

Pentru ca dreptul să fie studiat ca știință a trebuit să tranziteze un intens proces de specializare și consacrare a unor valori, devenite astfel obiect propriu de studiu și cercetare specifică.

La întrebarea dacă dreptul este o știință socială, răspunsul este afirmativ și se bazează pe teoria tradițională și pe faptul că analiza obiectului acestuia a fost făcută din perspectiva epistemologică a legăturilor și raporturilor dreptului cu alte științe sociale, care ajutau la demonstrația încadrării sale ca știință socială.

Cu toate acestea, putem formula cel puțin două întrebări legitime, care au la bază cele mai importante teorii lansate de-a lungul

---

¹ N. Popa, *Teoria generală a dreptului*, ed. a 3-a, Ed. C.H. Beck, București, 2008, p. 4.

² *Ibidem*, p. 3.

timpului în legătură cu știința dreptului, și anume: dacă dreptul este și o știință exactă și poate fi demonstrat din perspectiva gnoseologică a raporturilor și legăturilor cu științele exacte, cum ar fi, de exemplu, matematica, în pofida teoriei dreptului natural. Cealaltă întrebare: dacă dreptul este exclusiv o știință normativă, avându-se în vedere scopul declarat al Doctrinei pure a dreptului, „să salveze o cunoaștere axată pe drept și să elimine din această cunoaștere tot ceea ce nu aparține domeniului determinat cu exactitate ca fiind dreptul”¹, și totodată una dintre ideile cele mai importante ale filozofiei juridice a lui Kant, care înlocuiește paradigma naturalistă a controlului indivizilor prin forță, cu cea normativă, a definirii persoanelor prin drepturi și obligații².

Relevantă pentru încercarea de a răspunde la aceste întrebări este și afirmația marelui profesor de drept penal, Vintilă Dongoroz, potrivit căreia el se situează pe „linia de pură juridicitate a lui Kelsen”, reprezentând „acel” „înapoi la Kant” din teoria cunoașterii, pe care filozofia germană l-a consemnat în Școala de la Marburg³.

Nu putem considera că cercetarea fenomenului juridic este suficientă la nivelul cunoașterii formelor consecutive de drept (analiză istorică) și nici la nivelul cunoașterii dreptului pozitiv, a dreptului activ, în vigoare, într-un anumit timp și spațiu⁴.

De obicei, *Teoria generală a dreptului* este considerată disciplina de referință pentru studiul științei dreptului și a încercat în permanență să ofere soluții cât mai exacte, satisfăcătoare atât problemelor conceptuale, cât și aplicării ulterioare a acestora în practică.

Dacă a reușit sau nu în totalitate și dacă a avut o abordare exhaustivă, vom aprecia împreună în prezentul studiu.

---

¹ T. Avrigeanu, *O teorie pură a dreptului penal? Thomas Hobbes, Hans Kelsen și Vintilă Dongoroz*, în Revista „Studii de Drept Românesc”, 2008, *apud* H. Kelsen, *Doctrina pură a dreptului*, p. 13.

² T. Avrigeanu, *op. cit.*, *apud* G. Jakobs, *Staatliche Strafe: Bedeutung und Zweck*, Opladen, 2004, p. 15.

³ T. Avrigeanu, *op. cit.*, *apud* P. Pandrea, *Criminologia dialectică*, p. 53.

⁴ N. Popa, *Teoria dreptului în sistemul științelor juridice*, în *Analele Universității București, Drept*, 1991.

Oricum, procesul de cercetare a fenomenului juridic se poate traduce într-o simplă frază: *Cercetarea de astăzi este viitorul de mâine!*

În acest moment, una dintre dilemele care neliniștesc o mare parte a specialiștilor în *Teoria generală a dreptului* constă în aceea de a ști dacă știința dreptului ar trebui să se oprească la studiul normei juridice, al jurisprudenței, al raporturilor juridice, al izvoarelor juridice, al contractelor etc., fără a supune unui intens proces explicativ contextul social-cultural în care apar și își duc viața, normele și instituțiile juridice și care colaborează în acest proces cu toate științele sociale, cum ar fi economia politică, sociologia, istoria etc.¹.

La această dilemă încearcă să răspundă sistemul științei dreptului, care, conform unor opinii², este constituit din: Teoria generală a dreptului, Științele juridice de ramură, Științele juridice istorice și științele ajutătoare (participative).

Mare parte a specialiștilor sunt de părere că dreptul este un fenomen complex cu o structură sinergică, bine definită și în continuă metamorfoză, care nu poate fi rezumat la o exegeză a unor norme juridice sau texte normative ori jurisprudențiale. Astfel, dreptul, atât prin valoarea intrinsecă, cât și prin cea a raporturilor și legăturilor cu alte științe sociale, cunoscute la un anumit moment dat, reprezintă un complex de științe interdependente.

§3. Dreptul ca știință exactă normativistă

Este interesant ca, față de cele de mai sus, să analizăm în context și în contrapondere una dintre afirmațiile teoriei marelui jurist Hans Kelsen, conform căreia întregul drept este redus doar la norma juridică, pe care o consideră unic obiect de studiu al științei dreptului și modalitate de autointerpretare subiectivă cu sens juridic.

Kelsen arăta că validitatea este cea pe care se configurează conceptul normativismului, în sensul că orice normă juridică este

---

¹ N. Popa, *op. cit.*, p. 3.

² *Ibidem*, p. 4.

validă datorită unei siguranțe sistemice bazate pe conformitatea cu norma juridică superioară.

Autorul *Teoriei pure a dreptului* susținea că validitatea normei juridice nu depinde nici de eficacitatea sa și nici de actul volitiv care i-a dat naștere, ci este legată doar de ansamblul edificiului juridic existent într-o anumită perioadă de timp, într-un anumit spațiu.

Marele autor afirma că dreptul se întemeiază și se dezvoltă ca un sistem logic, perfect deductibil, prin el însuși.

Totuși, considerăm că atunci când Kelsen produce susțineri prin care să demonstreze înființarea și sancționarea normei supreme, pe care o consideră normă de bază, nu este pe deplin convingător. Norma supremă trebuie să fie o normă ce presupune o finalitate, ea trebuie să fie presupusă, și nu căutată, și nu poate să se raporteze sau să se bazeze pe o altă normă și mai înaltă, care ar da competență autorității generatoare de normă supremă.

Suntem de părere că norma supremă poate fi însă generată cu ajutorul teoriei fractalilor, având la îndemână tehnologii în domeniul IT din ce în ce mai performante, astfel legăturile despre om să fie create în urma unui rezultat primar, care să ne devoaleze tot ceea ce ar trebui să fie în legătură și pentru om, nu numai ceea ce este.

În anul 1937, Tudor Vianu, fondatorul școlii de stilistică a Facultății de Litere din București, afirma: „A începe cercetarea științifică a unui anumit obiect, statuând principiile metodice, înseamnă a încheia o convenție cu propria ta inteligență, asemănătoare aceleia pe care statele moderne și-au dat-o prin pactele lor fundamentale”¹.

Dacă Hans Kelsen, „încheind o convenție cu propria sa inteligență”, a obținut printr-o metodă bine conturată, sau nu, rezultatul teoriei sale, suntem de părere că ceea ce contează în urma unui proces judicios al gândirii științifice este însăși obținerea rezultatului.

Desigur, metodologia este foarte importantă din perspectiva obiectului cercetării științifice a dreptului, iar metoda apare ca un mijloc eficient al gândirii științifice, mai ales în contextul actual, în care

---

¹ T. Vianu, *Metodă și obiect. Opere*, vol. IX, ediție de G. Ionescu și G. Gană, Ed. Minerva, București, 1980, p. 192.

științele de graniță, cercetările și studiile la confluență au devenit o necesitate pentru specialiști.

Foarte importante sunt însă și treptele metodologice din perspectiva raporturilor complexe ce se pot stabili între acestea, plecându-se de la singular la multiplu, de la particular la general, de la idee la un întreg proces, de la parte la întreg.

Nu putem să nu relevăm o similitudine izbitoare între teoria lui Hans Kelsen privitoare la norma juridică ca obiect unic de studiu al științei dreptului și o parte a studiului nostru, ce are ca finalitate demonstrarea dreptului ca știință exactă normativistă, cu ajutorul teoriei fractalilor.

Este evident că Hans Kelsen nu putea avea ca metodă de cercetare științifică, ci poate doar ca viziune, teoria fractalilor, dată fiind apariția geometriei fractalilor, ca parte a matematicii, în special, și a științelor exacte, în general, abia în anul 1975, când a fost lansată de părintele acesteia, marele matematician, Benoît Mandelbrot, *Sterling Professor* la Universitatea Yale.

De regulă, științele naturale sunt considerate a fi științe exacte, deoarece pot fi cuantificate facil, prin metode uzuale proprii fizicii, astronomiei, matematicii, chimiei, biologiei etc., în timp ce științele sociale sunt considerate a fi incomensurabile.

Chintesența studiului nostru științific se bazează pe afirmația că dreptul este și o știință exactă normativistă, afirmație ce poate fi susținută prin metoda aplicării și comparării caracterelor și funcțiilor fractalilor în raport cu cele ale dreptului.

De fapt, Kelsen, deși neagă rădăcinile naturale ale științei dreptului, el înțelege societatea ca o conviețuire firească și naturală a oamenilor, plasând singura diferență dintre procesul natural și cel psihic uman, ca diferență internă, în cadrul naturii. Bazându-se pe această diferență dintre procesul natural și cel psihic uman, în cadrul naturii, el apreciază, ca obiect exclusiv de studiu al științei dreptului, normele juridice. În viziunea lui Kelsen, acestea sunt adevărate scheme de interpretare juridică a realității, prin legătura normativă realizată între constrângere și comportament uman.